

Utvecklingsprogram för fostran och undervisning 2011–2018

Lojo stad
Undervisningsväsendet

Innehåll

1.	Inledning	4
2.	Ledarskap	6
3.	Personal	8
4.	Ekonomiska resurser	10
5.	Utvärdering	12
6.	Verkställandet av läroplanerna och planerna för småbarnsfostran	14
7.	Undervisning och undervisningsarrangemang	16
8.	Stöd för växande, lärande och välbefinnande	18
9.	Delaktighet och inflytande	20
10.	Samarbete med hemmen	22
11.	Den fysiska inlärningsmiljön	24
12.	Säker och trygg inlärningsmiljö	26

1. Inledning

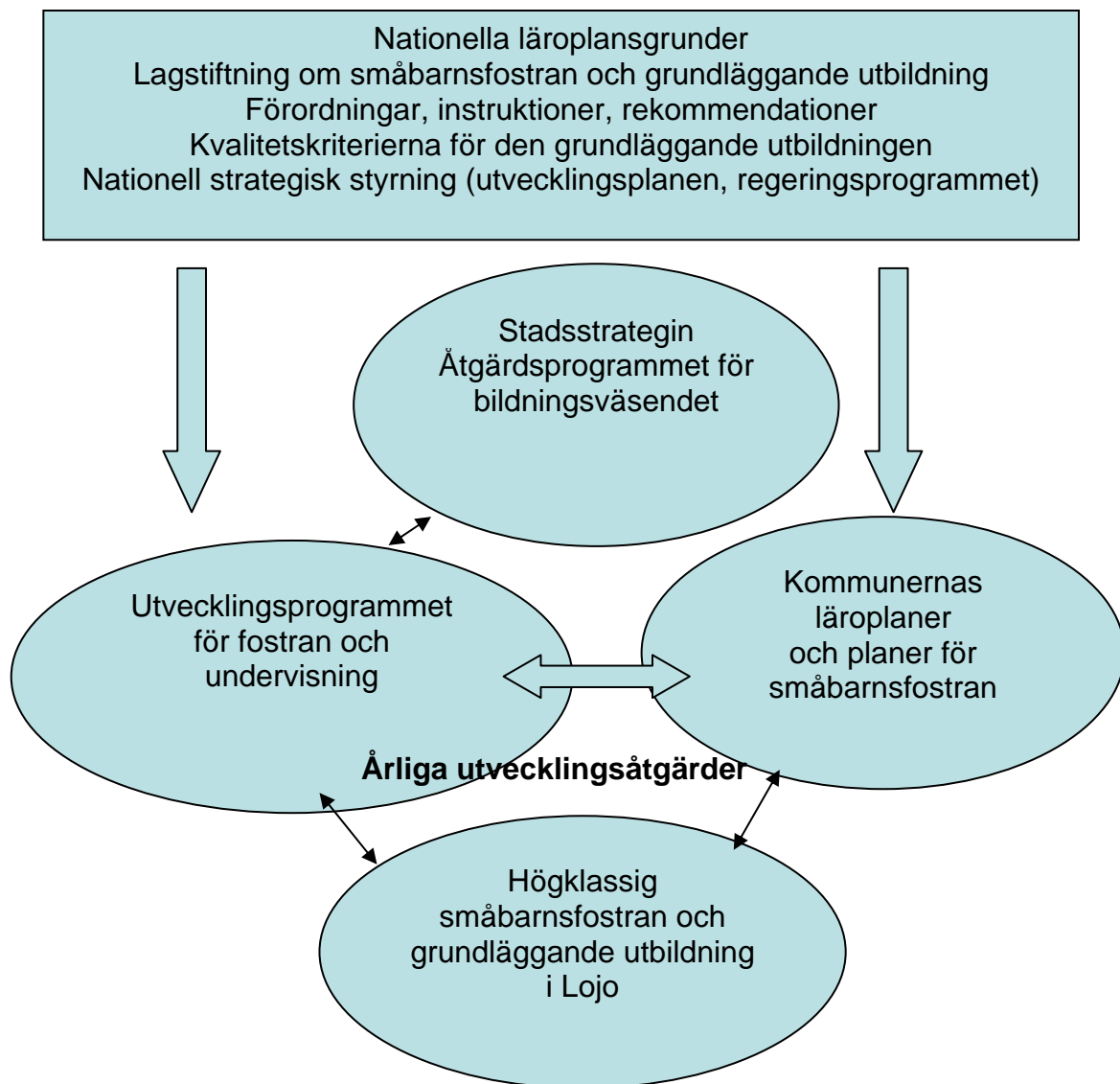
Utvecklingsprogrammet för fostran och undervisning i Lojo stad slår fast de strategiska riktlinjerna för småbarnsfostran och grundläggande undervisning till och med år 2008 i enlighet med stadens strategi, åtgärdsprogrammet för bildningsväsendet och de nationella utbildningspolitiska riktlinjerna. Utifrån detta behandlar utbildningsnämnden de årliga åtgärderna och riktlinjerna för utveckling. Det avsnitt som handlar om undervisning efter den grundläggande utbildningen skrivs in i utvecklingsprogrammet före utgången av 2012.

Utvecklingsprogrammet för fostran och undervisning anger riktlinjerna för utveckling av verksamheten för dem som arbetar inom sektorn. Programmet hjälper beslutsfattarna att slå fast sina vägval. För klienterna beskriver utvecklingsprogrammet målen för fostran och undervisning.

Utbildningsnämnden tillsatte den 25 maj 2010 en arbetsgrupp för att utarbeta ett utvecklingsprogram för fostran och undervisning. Till arbetsgruppen utsågs fackmänniskor från småbarnsfostran och grundläggande utbildning samt förtroendevalda från utbildningsnämnden. Programmet byggdes upp på en öppen, offentlig arbetsplattform. Daghemsföreståndarna och skolornas rektorer deltog i beredningen av programmet. Ett seminarium för utbildningsnämnden arrangerades i januari 2011. Det har anordnats flera remissrundor i bildningsväsendets enheter, stadens övriga förvaltningar och föräldraföreningar. Utbildningsnämnden godkände utvecklingsprogrammet för fostran och undervisning den 22 juni 2011.

Utarbetandet av utvecklingsprogrammet startade, när tiden för Lojo stads utbildningspolitiska program hade gått ut och det fanns behov att upprätta ett nytt utvecklingsprogram för fostran och undervisning utgående från den nya stadsstrategin. Programmet bygger på Kvalitetskriterierna för den grundläggande utbildningen (Undervisningsministeriet 2010:7).

Vid utarbetandet av utvecklingsprogrammet har man på riksnivå beaktat ändringarna i lagstiftningen om småbarnsfostran och grundläggande utbildning, reformeringen av läroplansgrunderna samt undervisningsministeriets Kvalitetskriterier för den grundläggande utbildningen. Utvecklingsprogrammets roll rom ett styrande dokument för småbarnsfostran och den grundläggande utbildningen beskrivs i figuren nedan.

Figur 1: Utvecklingsprogram för fostran och undervisning i förhållande till andra dokument som styr undervisningsväsendet

Programmets struktur följer rubriceringen i Kvalitetskriterierna för den grundläggande utbildningen. I huvudkapitlen beskrivs målbilden för respektive delområde i Lojo år 2018. I varje stycke noteras beröringspunkterna med stadsstrategin och bildningsväsendets åtgärdsprogram. Därtill presenteras bildningsväsendets centrala mål och åtgärder i huvudkapitlen.

Termerna *undervisningsväsen* och *fostran och undervisning*, som används i utvecklingsprogrammet, innefattar småbarnsfostran och den grundläggande utbildningen. Inom småbarnsfostran används benämningen *barn* och inom grundläggande utbildning benämningen *elev*. I utvecklingsprogrammet har vi valt att använda ordet *barn* som övergripande term.

2. Ledarskap

Inom Lojo stads undervisningsväsen har varje chef möjlighet att koncentrera sig på ledarskap som sin primära uppgift. Skolor och daghem har tjänsteföreståndare. Ledarskapet inom undervisningsväsendet är pålitligt, planmässigt och öppet. Centrala principer är gemenskap, samarbete, värdepluralism och enhetliga förfaringssätt. Ledarskap går framför allt ut på att ge pedagogisk vägledning och skapa modeller för verksamheten samt leda personalen och ekonomin. Våra chefer följer aktivt utvecklingen inom branschen och styr verksamheten vid sina egna enheter utgående från den. Aktivt samarbete med andra förvaltningar och samarbetspartner utgör en viktig del av ledarskapet. Ledarskapet stöds och utvecklas med hjälp av tydliga ledarskapsstrukturer, system för planering av verksamhet och ekonomi samt regelbunden fortbildning.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
God beredskap bland personalen att genomföra strategin	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av ledarskapskompetensen • Utveckling av personalens kompetens	<ul style="list-style-type: none"> • Stöd för cheferna • Strukturer och aktuella planer för kompetensutveckling • Regelbundna utvecklingsamtal

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Tillräckliga resurser för ledarskap	<p>Ledningen av stödtjänsterna inom fostran och undervisning tryggas</p> <p>Rektorerna och prorektorerna avlastas genom minskad undervisningsskyldighet</p> <p>Ledarskapsresursen utökas med hjälp av modellen med prorektorerna samt kontaktläroarbetet inom småbarnsfostran och grundläggande utbildning</p> <p>Teamstrukturen vid enheterna stärks</p>
Utveckling av ledarskapskompetensen	Ett fortbildningsprogram för olika faser i chefskarriären skapas
Samarbetet och gemenskapen tryggas genom ledarskap	Chefen säkerställer principerna för värdediskussioner med personalen samt för arbetsplatsmöten och gemensam planering

3. Personal

Arbetsfältet för de anställda inom fostran och undervisning har blivit allt mer mångfasetterad och utmanande. Därför betonar vi vikten av kompetent och yrkeskunnig personal inom Lojo stads undervisningsväsen. Vid rekrytering ger vi behöriga anställda företräde och försöker skapa bestående anställningsförhållanden som bygger på genuint engagemang av såväl arbetstagaren som arbetsgivaren. Det är vår ambition att genom personalplanering förutse personalbehovet i framtiden. Personalens kompetens utvecklas systematiskt. På det sättet ser man också till de anställdas beredskap att omsätta strategin och utvecklingsprogrammet i praktiken. För alla nyanställda utarbetas ett inskolningsprogram. Av personalen förväntar vi oss ett aktivt och utvecklande arbetsgrepp i fråga om både det egna arbetet och arbetsgemenskapen. Vi värdesätter samarbete och växelverkan. Utmaningarna i arbetet med barn och ungdomar kan bemötas bara genom ett brett samarbete med hemmen och andra aktörer. Arbetsgivaren följer fortlöpande personalens arbetshälsa och satsar på den. Vi följer stadens personalprogram.

Lojos stadsstrategi: ”Personalen dimensioneras enligt vad som förutsätts av den service som ska produceras.”

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Tillräckligt förutseende verksamhetsmodell i serviceproduktionen	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av förutseende verksamhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternativa sätt att organisera servicen undersöks • Förutseende rekrytering • Framförhållning i serviceproduktionen
God beredskap bland personalen att genomföra strategin	<ul style="list-style-type: none"> • Rätt dimensionering av arbetet • Utveckling av arbetsmiljön mot bättre funktionalitet • Utveckling av ledarskapskompetensen • Utveckling av personalens kompetens • Sporrande till flexibilitet i arbetstiderna • Rättvis och konkurrenskraftig lönesättning 	<ul style="list-style-type: none"> • satsningar på personalens arbetshälsa och välbefinnande; uppdaterad plan för arbetshälsa • Stärka bilden av bildningsväsendet som en bra arbetsgivare

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
<p>Personalstrukturen och dimensioneringen motsvarar kvalitetskraven för fostran och undervisning (personalplaner).</p>	<p>Dimensionera elevvårdspersonalen så att den uppfyller rekommendationen från Institutionen för hälsa och välfärd THL (500–600 elever/kurator eller psykolog; 160–200 vårdade barn/specialbarntädgårdslärare)</p> <p>Småbarnsfostran har tillgång till psykologtjänster</p> <p>Antalet studiehandledare enligt rekommendationen i undervisningsministeriets kvalitetskriterier för grundläggande utbildning högst 250 elever/studiehandledare</p>
<p>Förbättra arbetshälsan</p>	<p>Effektivisering av vikarierekryteringen</p> <p>Följa stadens program för arbetshälsa</p>
<p>Undervisningsväsendet har strukturer och aktuella planer för kompetensutveckling</p>	<p>Osaava-programmet verkställs</p> <p>Regelbundna utvecklingssamtal</p> <p>Utbildningsplaneringen bygger på organisationens och enheternas aktuella behov</p> <p>Utveckling av rutiner för de anställda för att dela med sig av sin kompetens inom organisationen.</p>
<p>Beredskap för en pensioneringsvåg</p>	<p>Rekryterings-, inskolnings- och fortbildningsprogrammen uppdateras och utvecklas</p> <p>Samarbetet med universitet och högskolor i fråga om praktik för studerande utvecklas</p>

4. Ekonomiska resurser

Lojo stads undervisningsväsen sköter sina lagstadgade förpliktelser oberoende av stadens ekonomiska situation. Ambitionen är att nå kostnadseffektivitet i verksamheten genom ändamålsenliga strukturer. Vid utvärderingen av småbarnsfostran och den grundläggande utbildningen granskar vi särskilt servicenätverket, längden på resorna, gruppstorlekarna, antalet barn som får särskilt stöd samt arrangemangen och kostnaderna för kosthåll och lokalvård. I framtiden kommer vi att utveckla resursstyrningen och därigenom sträva efter att inrikta de tillgängliga resurserna på rätt sätt. Alla chefers ekonomiska kompetens stärks, och uppmärksamhet ägnas åt ekonomisk uppföljning samt bedömning av ekonomin och effektiviteten. Strävan efter hållbar utveckling beaktas vid ekonomiska avgöranden.

Lojos stadsstrategi: ”**Förebyggande** måste ses som ett redskap i kommunalekonomin. Genom att satsa på förebyggande arbete är det möjligt att nå totalekonomiska besparingar, minska belastningen på den kommunala servicen och öka välfärden.”

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Balanserad ekonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt konkurrenskraftig skatteprocent • Årsbidraget täcker avskrivningarna; inkomstfinansieringen täcker på lång sikt investeringarna	<ul style="list-style-type: none"> • Tryggande och ändamålsenlig användning av resurserna • Noggrann hushållning • Ändamålsenligt servicenätverk, ändamålsenlig produktion av tjänster
Redovisnings- och rapporteringssystem som stöder effektiviteten	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv uppföljning och utvärdering av serviceeffektiviteten • Ibruktagande av tidsenliga redovisnings- och rapporteringssystem	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning, utvärdering och statistikföring i realtid

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Minst den kalkylerade statsandelen för undervisningsväsendet används till fostran och undervisning	Ekonomisk planering, uppföljning och rapportering i realtid
Resursernas tillräcklighet och allokeringen av dem bedöms regelbundet Resultaten av fostran och undervisning påverkar resursstyrningen	Kopplingen av utvärderingen av fostran och undervisning till ekonomiplaneringen stärks

5. Utvärdering

Utvärderings- och utvecklingsverksamheten inom fostran och undervisning bör planeras väl och vara systematisk. Vid utvärdering ska man införskaffa och analysera information till underlag för utveckling och beslutsfattande. Lojo stads undervisningsväsen bör skapa ett utvärderingssystem som slår fast ramarna för utvärderingen såväl på anordnarnivån inom fostran och undervisning som vid enheterna. Utvärderingsverksamheten och -kompetensen bör utvecklas på alla nivåer. I verksamheten deltar personalen inom fostran och undervisning, barnen och hemmen samt olika samarbetspartner. Vi har gjort det lätt att ge respons, och den respons som kommer in behandlas vid enheten. Den som gett respons informeras om behandlingen och dess resultat. Genom regelbundna enkäter samlar vi in synpunkter av barn och vårdnadshavare på verksamheten och på möjligheterna till delaktighet.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Redovisnings- och rapporteringssystem som stöder effektiviteten	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv uppföljning av serviceeffektiviteten • Ibruktagande av tidsenliga redovisnings- och rapporteringssystem 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning, utvärdering och statistikföring i realtid
Ändamålsenlig organisering av servicen	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av den egna serviceverksamheten 	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av kvalitetsarbetet
Nödvändig basservice för alla	<ul style="list-style-type: none"> • Tillhandahållande och utveckling av högkvalitativ service 	<ul style="list-style-type: none"> • Servicen produceras med ett aktivt arbetsgrepp och med respekt för klienter, personal och samarbetspartner, genom att följa, påverka och ständigt utveckla bildningspolicyn • Kundtillfredsställelsen mäts genom regelbundna enkäter

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Arbetsenheterna har ett gemensamt och enhetligt system för utvärdering av verksamheten. Utvärderingen samordnas med läsårsplaneringen.	För arbetsenheterna skapas ett gemensamt och enhetligt system för utvärdering av verksamheten, vilket gör det möjligt att följa måluppfyllelsen i hela staden. Systemet för klientrespons utvecklas.
Undervisningsväsendet har en utvärderingsplan, som anger den årliga processen och tidtabellen för utvärderingen av verksamheten.	En utvärderingsplan för fostran och undervisning utarbetas. Utbildningsnämnden bedömer årligen hur utvecklingsprogrammet för fostran och undervisning har utfallit.

6. Verkställandet av läroplanerna och planerna för småbarnsfostran

Lojo har enhetliga kommunvis utarbetade läroplaner och planer för småbarnsfostran, vilket ger möjlighet till olika satsningar och fokuseringar i olika områden och enheter. De enhetliga planerna siktar på högklassig och jämlik service. Särskild vikt har lagts vid övergångsfaserna. Läroplanerna och studieinnehållen bildar en sammanhängande helhet från småbarnsfostran ända till nionde klassen.

Arbetet med läroplanerna och planerna för småbarnsfostran är en fortlöpande process. För cheferna utgör planerna det centrala redskapet för pedagogisk ledning och för den övriga personalen grunden för de mål de arbetar mot. Läroplanen utvärderas systematiskt och förnyas utifrån de föränderliga behoven. Vid utvärderingen och utvecklingen tillgodogör vi oss nationella utvärderingsresultat och utvecklingsprogram samt forskningsrön. Även kundenkäter och mätningar av arbetstillfredsställelse samt skolhälsoundersökningar beaktas i arbetet.

Personalen deltar i utarbetandet av planer. Vårdnadshavarna medverkar då planerna tas fram samt deltar i bedömningen och utvecklingen av det praktiska genomförandet. Barnen deltar på ett sätt som deras åldersnivå medger i diskussionerna om läroplanerna samt i utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Barnen får information om läroplanerna och undervisningsutbudet samt vägledning då de ska träffa sina val. Läroplanerna och planerna för småbarnsfostran utarbetas i yrkesövergripande samarbete med andra förvaltningar.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Högklassig kompetensmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av gedigen utbildning i kontakt med näringslivet • Utveckling av samarbetet mellan läroinrättningarna • Utveckling av samarbetet med universitet och högskolor 	<ul style="list-style-type: none"> • Bygga upp en väg för livslångt lärande • Projekt för utveckling av undervisningen • Samarbete med grundutbildningen i konst • Samarbete med högskolor
Ökande av Lojos kändhet	<ul style="list-style-type: none"> • Skärpa Lojos bild utåt • Bygga upp ett renommé som bygger på stadens särdrag och utvalda attraktionsfaktorer 	<ul style="list-style-type: none"> • Högklassiga bildningstjänster • Säker och trygg livsmiljö • Höja stadens anseende som bildnings-, kultur- och skolstad
En bra och tillväxtgynnande omvärld för företagen	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av företagsservice 	<ul style="list-style-type: none"> • Utbildnings- och fritidsservice som gagnar näringslivet och dess personal

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Enhetlig och aktuell läroplan från småbarnsfostran till andra stadiet	Läroplanerna och planerna för småbarnsfostran följs upp och utvecklas fortlöpande i styrgrupper Pedagogiken för barn under tre år utvecklas för att bättre stödja växandet och lärandet.
Projektledning som utgår från utvecklingsprogrammet för fostran och undervisning samt läroplanen.	Utveckling och samordning projektstyrningen
Mångsidigare språkprogram	Återinförande av A2-språket och utveckling av språkundervisningen

7. Undervisning och undervisningsarrangemang

Lojo stad tillhandahåller högklassig småbarnsfostran och grundläggande utbildning, vars uppgift går ut på att både fostra och undervisa. Arbetet med fostran och undervisning bildar en sammanhängande läroväg från småbarnsfostran till andra stadiet. I alla övergångsfaser idkas samarbete i enlighet med läroplanerna.

Arbetet med fostran och undervisning organiseras enligt barnens individuella utvecklings- och inlärningsbehov. Inom fostran och undervisning tillämpas differentiering i fråga om mål, metoder, utvärdering samt de olika stödformerna och stödets omfattning. Vi beaktar begåvade barns särbehov vid organiseringen av fostran och undervisningen.

Inom småbarnsfostran regleras gruppstorlekarna av lagstiftningen (dagvårdsförordningen). Undervisningsgrupperna i den grundläggande utbildningen bildas smidigt så att målen för fostran och undervisningen kan uppnås. Vid beslut om antalet undervisningstimmar tar man hänsyn till det totala antalet elever samt antalet sådana elever som behöver intensifierat eller särskilt stöd eller har en annorlunda språklig eller kulturell bakgrund. Vidare beaktar man hur stora sammansatta klasser det finns i skolan och vilka årskurser dessa består av samt huruvida skolan bör iaktta särskilda principer för säkerhet i arbetet.

Enheternas lokaler och utrustningsnivå samt läromaterialet ger förutsättningar att differentiera undervisningen enligt elevernas behov, undervisningsgruppens storlek och uppsatta mål. Alla enheter har moderna lokaler och tidsenlig utrustning. Vid undervisningen utnyttjas datateknik och nätpedagogik.

Vid enheterna omsätts idén om gemensamma barn i praktiken. Att göra och planera tillsammans samt ta gemensamt ansvar är bärande principer i verksamheten. Personalen arbetar allt mer i par och arbetslag. Barnets dag i dagvård, förskola och skola, på klubb samt i morgon- och eftermiddagsverksamhet bildar en helhet som bygger på gemensam planering.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Nödändig basservice för alla	<ul style="list-style-type: none"> Tillhandahållande och utveckling av högkvalitativ service Satsningar på familjernas välbefinnande 	<ul style="list-style-type: none"> Service produceras med ett aktivt arbetsgrepp och med respekt för klienter, personal och samarbetspartner, genom att följa, påverka och ständigt utveckla bildningspolicyn
Ändamålsenlig organisering av servicen	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av samarbetet med näringslivet och den tredje sektorn utgående från kostnadsnyttoanalyser Ändamålsenlig organisering av servicen 	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av verksamhetsprocesserna Utveckling av kvalitetsarbetet Utveckling av e-tjänsterna
Effektiva och ändamålsenliga verksamhetssätt i stadens egen serviceproduktion	<ul style="list-style-type: none"> Optimal användning av lokalitetsnätet Utökad tväradministrativt samarbete kring serviceprocesser Fastställande av servicenivån i produktionen och ordnandet av tjänster Slutförande av produktifieringen 	<ul style="list-style-type: none"> Tydliga strukturer och verksamhetsrutiner Utarbeta en innovativ informationsstrategi Stärkt beredskap för informationssamhället i serviceproduktionen Utveckling av e-tjänsterna

	<p>av tjänsterna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stärkande av beredskapen för informationssamhället i serviceproduktionen • Utbyggnad av datanät (landskapsnät, stadsnät) • Bättre datasäkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt produktifiering som pilotprojekt inom småbarnsfostran • Beskrivning och utveckling av de sektorsövergripande processerna • Utveckling av samarbetet mellan resultatområdena och satsning på sektorsövergripande serviceproduktion
--	---	--

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Användning av mångsidiga undervisningsmetoder och arbetssätt	Systematisk differentiering Personalens kompetens i fråga om undervisningsmetoder och arbetssätt stärks genom utbildning
Vid planeringen av fostran och undervisning beakta förändringarna och utvecklingen i externa inlärningsmiljöer utanför daghemmet och skolan	Höja personalens kompetens Ökat samarbete med externa aktörer
Lämpliga gruppstorlekar inom fostran och undervisning tryggar en god uppväxt och inläring	Fortlöpande uppföljning av gruppstorlekarna Resursstyrning som säkerställer lämpliga gruppstorlekar Rekommenderad maximistorlek för undervisningsgrupp är 20–25 elever
Stärkning och ökning av den pedagogiska kompetensen i barngrupperna	Två barntädgårdslärare och en barnskötare i barngrupperna Inom grundläggande utbildning kan biträdesresurser vid behov bytas ut mot undervisningsresurser
Stärkt beredskap för informationssamhället	Implementering av programmet för data- och kommunikationsteknik
Tydliga processer (arbetssätt) och verksamhetsstrukturer	Utveckling av processerna och strukturerna i undervisningsväsendet
Barnets dag inom undervisningsväsendets service bildar en sammanhängande helhet	Den gemensamma planeringen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten och skolan stärks
Sammanhängande studieväg från småbarnsfostran ända till andra stadiet	Arbete i övergångsfaserna enligt läroplanerna och planerna för småbarnsfostran; utökat och förbättrat samarbete Skapande och utveckling av yrkesövergripande samarbetsstrukturer med beaktande av behoven i respektive område

8. Stöd för växande, lärande och välbefinnande

Högklassig småbarnsfostran, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt välfungerande stöd till växande och lärande förebygger behov av särskilt stöd. Speciellt övergångsfaserna sköts väl. Tyngdpunkten förskjuts tydligare mot tidigt insatt stöd och förebyggande arbete, och planmässigheten i det stöd som ges barnen förstärks.

Genom elevhandledning stöder skolan elevens växande och utveckling samt främjar utvecklingen av studiefärdigheterna och studiegången. I elevhandledningen ingår undervisning i studiefärdigheter, hjälp vid inlärningssvårigheter samt yrkesvägledning och utveckling av arbetslivsfärdigheter i enlighet med läroplanen för elevhandledning.

Multiprofessionellt elevvårdsarbete utgör en del av det stöd som ges eleverna. Fungerande samarbete bygger på öppen och positiv växelverkan, förtroende och förhandsplanering.

Betydelsen av samarbetet med hemmen accentueras i alla frågor som gäller barnets uppväxt och stödet för lärande. Det är viktigt att identifiera problemen i tid och planera stödet till eleven i samråd med vårdnadshavarna. För samarbetet med vårdnadshavarna reserveras tillräckligt med tid. Stödet för barnets växande och lärande bygger på förtrolighet och styrs av bestämmelserna om dataskydd och sekretess. Sekretessbelagda uppgifter om enskilda barn registreras systematiskt i enlighet med författningarna.

Lojos stadsstrategi:

”Utbildningsnivån bland befolkningen i Lojo är förhållandevis låg jämfört med de övriga kommunerna kring huvudstadsregionen. Detta innebär kompetenspolitiska utmaningar, om man vill styra näringsstrukturen i Lojo mot större kompetensintensitet.”

”Med beaktande av de ekonomiska realiteterna tryggas alla befolkningsgrupper fungerande och högklassig basservice.”

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Effektiva och ändamålsenliga verksamhetssätt i stadens egen serviceproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Det tväradministrativa samarbetet kring serviceprocesser utökas • Servicenivån vid produktionen och organisationen av service fastställs	<ul style="list-style-type: none"> • Tydliga strukturer och verksamhetsrutiner • Utökat tväradministrativt samarbete kring serviceprocesser • Beskrivning och utveckling av de tväradministrativa processerna
Förutseende verksamhetsmodell i serviceproduktionen	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av förutseende verksamhet och kompetens för förutseende	<ul style="list-style-type: none"> • alternativa sätt att organisera servicen undersöks • Förutseende verksamhetsmodell i serviceproduktionen

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Systematiskt uppbyggt yrkesövergripande nätverk för stöd	Omorganisering av stödtjänsterna inom fostran och undervisning Tryggade resurser för ledarskap och utveckling Utveckling av den egna stödserviceverksamheten i skol- och dagvårdsområdena
Ändamålsenlig allokering av resurser till olika former av stöd för lärandet	Ändamålsenligt bruk av tidigt stöd enligt läroplanerna och stödformerna inom det förebyggande arbetet Ökad användning av smidiga pedagogiska lösningar inom fostran och undervisning
Undervisningsarrangemangen inom det särskilda stödet i Lojo svarar mot barnens behov Antalet barn som fått beslut om särskilt stöd sjunker till landets medelnivå	Kartläggning av vad småbarnsfostran och skolorna behöver för att svara mot de barns behov som behöver särskilt stöd Utvecklingsplan som bygger på kartläggningen utarbetas Plan för att utveckla verksamheten i stadens gemensamma specialklasser utarbetas
Planmässig utveckling av positivt beteende och positiv växelverkan	Enheterna tar in verksamhetsmodeller för positivt beteende i årsplanen
Följdriktigt system för elevhandledning från förskoleundervisning till andra stadiet	Stödja ordnandet av elevhandledning enligt den förnyade läroplanen
Stödet för växande, lärande och välbefinnande organiseras i samarbete med hemmen	Samarbetet med hemmen fördjupas och verksamhetsmodellerna utvecklas Enheternas välbefinnande utvecklas genom förutseende arbete tillsammans med skolhälsovården och andra förvaltningar.
Tillräckliga, hälsosamma och smakliga måltider intagna utan stress	Bespisningen utvecklas i samarbete med kosthållsenheten

9. Delaktighet och inflytande

För alla barns växande och lärande är det viktigt att man lägger vikt vid goda interaktionsfärdigheter genom undervisningsmetoder som till bidrar utvecklingen av dem. Barnen har rätt att bli hörda enligt åldersnivå i frågor som gäller dem själva och behoven i den pedagogiska miljön samt att utvärdera sin egen inläring och ge kommentarer. Skolorna och daghemmen uppmuntrar barnen att delta i planeringen av verksamheten. Barnen har möjlighet att komma med synpunkter på den fostran och undervisning de fått. I alla skolor finns en elevkår med styrelse, som hörs i centrala frågor som gäller skolans verksamhet.

Vårdnadshavarna deltar i planeringen av verksamheten och är delaktiga i frågor som berör deras barn.

I enheternas verksamhet ingår fostran och undervisning till samhällsansvar aktivt medborgarskap. Lojo stad har redan skapat och inarbetat ändamålsenliga modeller för delaktighet och påverkningsmöjligheter för barn och ungdomar vid beslutsfattandet i ärenden som berör dem.

Formerna och målen för samarbetet slås fast i årsplanen för respektive enhet. I fostran till tolerans beaktas olika barn med olika inlärningsätt, och de uppmuntras att lära sig tillsammans genom inlärningsmetoder som främjar jämlikhet.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Sund och trygg livsmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Stöd för samhällsdelaktighet i samarbete med tredje sektorn	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av verksamhetsmodeller som främjar invånarnas delaktighet
Nödvändig basservice för alla	<ul style="list-style-type: none"> • Tillhandahållande och utveckling av högkvalitativ service	<ul style="list-style-type: none"> • Mätning av kundtillfredsställelsen genom regelbundna enkäter • Stärka kommuninvånarna socialt

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
<p>Ökande av barnens delaktighet och möjligheter att påverka</p>	<p>Skolornas strukturer för ökad delaktighet har kopplats till ungdomsfullmäktiges verksamhet</p> <p>Varje skola har fungerande modeller för elevkårsverksamhet, genom vilka barnen kan medverka vid beslutsfattandet i skolan.</p> <p>Småbarnsfostran har verksamhetsmodeller för att höra barnens synpunkter</p> <p>Verksamhetsmodellerna för enkäter om hälsa och välbefinnande inarbetas</p>
<p>Öppen, positiv och interaktiv verksamhetskultur vid enheterna</p>	<p>Stärka stödelevs-, fadderelevs- och klassmötesverksamheten, använda sig mångsidigt av olika former av allmänt stöd samt möjliggöra varierande undervisningsarrangemang</p> <p>Höja kompetensen för handledning, klassföreståndarskap och positiv växelverkan</p>

10. Samarbete med hemmen

För att främja barnens välbefinnande lägger undervisningsväsendet i sitt samarbete med vårdnadshavarna stor vikt vid fostringsgemenskap. På det sättet blir vårdnadshavarna delaktiga i planeringen, genomförandet och utvärderingen av fostran och undervisningen. Samarbetet bygger på samsyn mellan vårdnadshavarna och personalen om syftet med samarbetet och om förfaringssätten. Samarbete idkas såväl på individnivå som kollektivt.

Barnens fostran och utbildning ordnas i samarbete med vårdnadshavarna så att varje barn får undervisning, handledning och stöd enligt sin utvecklingsnivå och sina behov. Vårdnadshavarna har den primära rätten till och det primära ansvaret för fostran av sitt barn, och de känner sitt eget barn. Personalen stöder med sin yrkeskunskap barnens fostran och undervisning och bär ansvaret för att samarbetet med vårdnadshavarna inleds. Det finns klara regler och modeller för vårdnadshavarnas delaktighet.

För att samarbetet ska lyckas har vi slagit fast fungerande förfaringssätt för information mellan personalen och vårdnadshavarna på både enhets- och individnivå. För synpunkter och respons finns likaså ett lättanvänt system, som är tillgängligt för alla. Vårdnadshavarna uppmuntras till inbördes samarbete för att kunna ge varandra kamratstöd.

Även vårdnadshavarna får medverka vid organisering och utveckling av fostran och undervisningen.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Nödvändig basservice för alla	<ul style="list-style-type: none"> Satsningar på familjernas välbefinnande	<ul style="list-style-type: none"> Mätning av kundtillfredsställelsen genom regelbundna enkäter Stärka kommuninvånarnas socialt
Effektiva och ändamålsenliga verksamhets sätt i stadens egen serviceproduktion	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av färdigheterna för informations-samhället inom serviceproduktionen	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av e-tjänsterna Stärkning av färdigheterna för informations-samhället Bildningsväsendets informationspraxis ses över

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Samarbetet med vårdnadshavarna bygger på principerna för fostringsgemenskap	Personalen får utbildning i fostringsgemenskap Kurser i fostringsgemenskap ingår i utbildnings- och inskolningsplanen för personalen
Samarbete med vårdnadshavarna möjliggörs på lika grunder med hänsyn till olika slags familjer	I samarbetet nyttjas de möjligheter som modern teknologi ger. Personalens färdigheter för kulturell mångfald stärks Samarbetet utvecklas utifrån resultaten av kundtillfredsställelsenkäterna och responsen från vårdnadshavarna
Samarbetet i övergångsfaserna bygger på god planering och uppmuntrar vårdnadshavarna till delaktighet	Arbetet i övergångsfaserna stöds enligt läroplanerna och planerna för småbarnsfostran

11. Den fysiska inlärningsmiljön

Pedagogiken byggs upp utgående från inlärningsmiljön. Den bör höja barnens motivation att lära sig samt uppmuntra dem till nyfikenhet, aktivitet och självständigt arbete genom att skapa möjlighet att införa barncentrerade undervisningsmetoder. Inlärningsmiljöerna planeras inom undervisningsväsendet så att de är hälsosamma och trivsamma och kan ändras om för att svara mot olika behov. De ska stödja barnens kreativitet och erbjuda möjlighet till många slags lekar, studiemetoder och arbetsätt samt föränderliga situationer i verksamheten och undervisningen. Lokalerna, inredningen och utrustningen planeras för och anpassas till användarnas ålder och användningsändamålet. Deras skick följs upp fortlöpande. Den data- och kommunikationstekniska verksamhetsmiljön stöder barnens växande till aktörer i informationssamhället. Personalens arbets- och möteslokaler planeras som en del av fastighetsplaneringen och utrustas med tidsenliga arbetsredskap. Lokalernas och uteområdenas skick och funktionalitet går igenom och bedöms med jämna mellanrum i samarbete med fastighetsförvaltningen, och enheternas personal och vårdnadshavarna ges aktuell information om bedömningsresultaten. Anskaffningarna sköts enligt principerna för hållbar utveckling. Vid planeringen av skolor och daghem beaktar man även de möjligheter som inlärningsmiljön utanför själva byggnaderna erbjuder.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Effektiva och ändamålsenliga verksamhetssätt i stadens egen serviceproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Uppdaterade datasystem • Utbyggnad av datanät (landskapsnät, stadsnät) • Optimal användning av lokalitetsnätet 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovativ informationsstrategi utarbetas
Högklassig kompetensmiljö		<ul style="list-style-type: none"> • Mångsidig och smidig användning av lokalerna
Sund och trygg livsmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Förutseende riskhantering • Främjande av en sund livsmiljö • Dimensionera infrastrukturen på ett sätt som gynnar tryggheten och säkerheten 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsenheterna och tjänsterna säkra och trygga för personalen och kunderna • Regelbundna beredskapsövningar vid arbetsenheterna • Verksamhetsmodeller som främjar invånarnas delaktighet • Uppdaterade beredskaps-, räddnings- och krisplaner
God nåbarhet för arbetsplatser och service	<ul style="list-style-type: none"> • Bättre förutsättningar för distansarbete 	<ul style="list-style-type: none"> • Utökade trådlösa nätförbindelser • Ökade möjligheter till distansarbete för den egna personalen
Bemästrande av klimatförändringen och andra risker	<ul style="list-style-type: none"> • Minskning av växthusgaserna • Minskning av följdverkningarna 	<ul style="list-style-type: none"> • Plan för hållbar utveckling utarbetas för bildningsväsendet

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
Undervisningsväsendet förfogar över trivsamma och hälsosamma lokaler som gynnar inläringen	Vid nybyggande beaktas lösningar som mångsidigt stöder det pedagogiska arbetet Samarbetet mellan undervisningsväsendet och stadsplaneringen samt de gemensamma processerna utvecklas Planen för näridrottsplatser omsätts i praktiken och gårdsplanerna utvecklas systematiskt
Undervisningsväsendet har en tidsenlig infrastruktur för informations- och kommunikationsteknik	Undervisningsväsendets program för informations- och kommunikationsteknik fullbordas och infrastrukturen utvecklas utifrån det
Utveckling av datasäkerheten	Förbättrade insikter om datasäkerhet bland användarna
Undervisningsväsendet följer principerna för hållbar utveckling i sin verksamhet	Miljöplaner utarbetas för undervisningsväsendet och dess enheter

12. Säker och trygg inlärningsmiljö

Staden ser till att inlärningsmiljöerna är säkra och trygga för såväl anställda som barn. Varje enhet har uppdaterade säkerhetsplaner, som beaktar de krissituationer som kan uppstå i lokalerna. Hela personalen känner till dessa dokument. Tillvägagångssätt vid kartläggning och rapportering av brister i säkerheten har slagits fast.

Mål i stadsstrategin	Åtgärd i stadsstrategin	Bildningsväsendets åtgärdsprogram
Sund och trygg livsmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Förutseende riskhantering • Främjande av en sund livsmiljö • Dimensionering av infrastrukturen så att den främjar säkerheten	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsenheterna och tjänsterna är säkra och trygga för personal och kunder • Regelbundna beredskapsövningar vid arbetsenheterna • Uppdaterade beredskaps-, räddnings- och krisplaner • Främjande av en hållbar utveckling

Mål för fostran och undervisning	Åtgärd inom fostran och undervisning
<p>Förbättrad säkerhet vid arbetsenheterna och satsningar på en hälsosam arbetsmiljö</p> <p>Tryggande av en positiv inlärningsmiljö för alla</p>	<p>Samarbetet mellan undervisningsväsendet och stadsplaneringen samt de gemensamma processerna utvecklas särskilt när det gäller problem med inomhusklimatet</p> <p>Modeller för att förebygga mobbning och diskriminering tas fram och skrivs in i läroplanerna och planerna för småbarnsfostran.</p> <p>Arbetsenheterna tillämpar säkra arbetsrutiner som bygger på fastslagna planer</p>